

Mr. sc. Nikola Jadrijević Mladar
(Glavice, 20. listopada 1935. – Split, 30. ožujka 2023.)

Naš istaknuti agronom, mr. sc. Nikola Jadrijević-Mladar preminuo je 30. ožujka 2023. godine u Splitu, u 88. godini života. Mr. sc. Nikola Mladar rođen je 20. listopada 1935. godine u Glavicama kod Sinja gdje je završio osnovnu školu, a gimnaziju u Sinju. Diplomirao je 1963. godine na Fakultetu poljoprivrednih znanosti Sveučilišta u Zagrebu na voćarsko-vinogradarsko – vrtlarskom odsjeku. Na Fakultetu poljoprivrednih znanosti Sveučilišta u Zagrebu upisuje 1964. godine poslijediplomski znanstveni studij iz područja genetike i oplemenjivanja bilja koji je vodio naš istaknuti akademik Alojzije Tavčar.

Godine 1975. postiže znanstveni stupanj magistra znanosti obranom magistarskog rada na temu „Prilog proučavanju ekotipova duguljaste i poljičke maraske u prilikama Kaštelanskog polja“ Po završetku studija, 1963. zapošljava se kao profesor tehnologije u Srednjoj ekonomskoj školi u Šibeniku. Od 1964. do 1977. godine radi kao pripravnik na Institutu za jadranske kulture i melioraciju krša Split. Od 1977. do umirovljenja 2000. godine bio je na radnom mjestu znanstvenog asistenta u Institutu za jadranske kulture i melioraciju krša Split. Od 1983. do 2000. godine obnašao je dužnost predstojnika Zavoda za voćarstvo i maslinarstvo u Institutu za jadranske kulture i melioraciju krša Split, a na toj dužnosti je naslijedio dr. sc. Aleksandra Vlašića. Osim dužnosti predstojnika zavoda mr. Mladar bio je dugogodišnji član Znanstvenog vijeća Instituta te član Upravnog vijeća Instituta.

Područje istraživanja mr. Mladara bilo je istraživanje problematike slabe rodosti ekotipova višnje maraske. U tom smislu je provodio istraživanja selekcija tipova maraske, izbor najboljih oprašivača unutar izdvojenih tipova, introdukciju europskih i japansko-kineskih sorta šljive i uvođenje novih tehnologija uzgoja mediteranskih vrsta voća i masline. U ovom kontekstu,

njegov doprinos je što je izdvojio i opisao 12 tipova višnje, utvrdio je optimalne oprašivače za sorte Poljička i Duguljasta. Po preuzimanju dužnosti Predstojnika zavoda za voćarstvo i maslinarstvo usmjerava znanstveno istraživački rad u smjeru rješavanja gorućih problema voćarstva i maslinarstva jadranskog područja Hrvatske. U ovom razdoblju intenzivno radi na uvođenju novih sorta i podloga iz svijeta, vrednovanju uvezenih sorta u našim agroekološkim prilikama. Intenzivno je radio na očuvanju biljnih genetskih izvora te već od davne 1987. godine radi na programu Banke biljnih gena voćaka Jugoslavije iz kojeg je od 1991. godine formirana banka gena voćaka Hrvatske. Kroz ovaj program mr. Mladar je izdvojio, opisao, umnožio i zasadio u kolekciju nekoliko primki bajama, pet primki maraske, nekoliko primki smokve i masline. Posebno je važno istaknuti kako je mr. Mladar aktivno surađivao sa Međunarodnim vijećem za maslinu i maslinovo ulje iz Madrida (International Olive Oil Council -IOOC) s kojim je pred umirovljenje pokrenuo projekt RESGEN (projekt očuvanja genetskih resursa masline). Osim ovog mr. Mladar je aktivno sudjelovao u provedbi projekta UNDP/FAO Eksperimentalno–demonstracijski projekt unapređenja proizvodnje maslina i maslinovog ulja (1982.-1992.), koji je odigrao značajnu ulogu u revitalizaciji našeg maslinarstva.

Rezultate znanstveno-istraživačkog rada mr. Mladar je direktno primjenjivao u proizvodnoj praksi. Tako je u svom radnom vijeku projektirao i podigao 40 ha nasada jabuke u polju Rastok kod Vrgorca gdje se jabuka ranije nije uzgajala. Osim ovog projekta mr. Mladar je sudjelovao u izradi niza studija i elaborata iz područja poljoprivrede. Tako je bio koautor projekta podizanja 5 ha nasada šljive u polju Jezero kod Vrgorca 10 ha nasada jabuka u Muću i 60 ha nasada jabuka u Opuzenu, zatim 60 ha nasada nektarine u Opuzenu, 200 ha nasada bajama u Opuzenu, 40 ha nasada masline u Vela Luci - Šahnja rat - Korčula, 10 ha nasada masline u okolici Zadra, 52 ha nasada masline u Starigradu na otok Hvar, 6 ha nasada masline u Starom gradu na otoku Hvaru, 5 ha nasada jabuke i 5 ha nasada bajama u Gorici kod Gruda (Bosna i Hercegovina) i niz drugih projekata, studija i elaborata. Posebno je važno istaknuti projekt koji je vodio mr. Mladar, a započeo je 1988. godine u suradnji sa PK Zadar. Cilj projekta bio je podizanje 5 ha nasada masline po sustavu vretenastog grma ili monocono što je bilo novo tehnološko rješenje u sustavima proizvodnje masline. Kroz ovaj projekt u području Lišana Tinjskih u zadarskom zaleđu podignut je nasad od 5 ha masline po sustavu monocono, a pored maslinika podignut je i nasad novih sorta bajama na površini od 5 ha. Ovi nasadi podignuti su 1989. pred početak Domovinskog rata te su u ratnom vihoru nastradali. Osim navedenog rad mr. Mladara bio je usmjeren na razvoj vlastite

rasadničarske proizvodnje uvođenjem novih tehnoloških rješenja u ovoj proizvodnji, uvođenjem novih sorta i podloga pogodnih za naše agroekološke prilike te na proizvodnji zdravog sadnog materijala. Dugi niz godina bio je ovlaštenu nadzornik proizvodnje sadnog materijala u pogledu sortne čistoće i vegetativne razvijenosti u jadranskom području Hrvatske.

Tijekom svog radnog vijeka mr. Nikola Mladar je sudjelovao na većem broju znanstvenih i stručnih skupova u zemlji inozemstvu. Ovdje je važno napomenuti skupove koji su održani u Španjolskoj, Bosni i Hercegovini, Italiji, Francuskoj, Njemačkoj, Danskoj, Francuskoj, i Maroku. Najznačajniji skup na kojem je sudjelovao mr. Mladar održan je 1996. u Sijeni, Italija, kojeg je organizirao IOOC, Madrid. Mr. Mladar na ovom skupu predstavljao je Republiku Hrvatsku i grad Split te je u tom smislu potpisao Povelju o pristupanju grada Splita asocijaciji „Gradovi maslinovog ulja“. Osim Splita potpisnici ove Povelje su: Sijena (Italija), Maura (Portugal), Jean (Španjolska), Kolomata (Grčka), Nyons (Francuska) i Tanoteu (Maroko).

Tijekom svog rada mr. Mladar je objavio više od 50 znanstvenih i stručnih članaka u domaćim i međunarodnim publikacijama. Za svoj rad mr. Mladar je dobio niz nagrada i priznanja između kojih treba istaknuti Priznanje za uspješnu dugogodišnju suradnju na projektu FAO za razvoj maslinarstva, Povelju Hrvatske voćarske zajednice za poseban doprinos razvoju voćarske struke i znanosti, Priznanje Instituta za jadranske kulture i melioraciju krša u Splitu i niz drugih.

Njegovi brojni prijatelji, kolege i suradnici, a osobito voćari i maslinari sjećat će ga se kao izrazito toplog, mudrog i plemenitog čovjeka. Neka je vječna slava i hvala cijenjenom, vrsnom stručnjaku i znanstveniku, a nadasve velikom čovjeku mr. sc. Nikoli Jadrijević Mladar.

Adresa autora:
prof. dr. sc. Frane Strikić
Sveučilište u Splitu
Sveučilišni odjel za studije mora
Ruđera Boškovića 37
21000 Split

